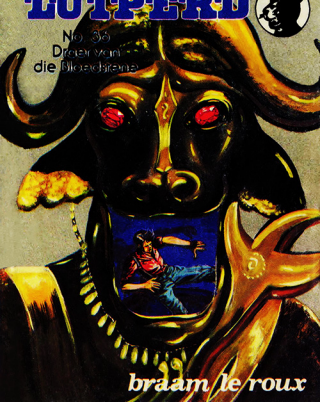

DIE SWART LUTPERD

No. 36
Drie van
die Bloedstene

braam le roux

Weer 'n skuifelende geluid; weer stilte; weer 'n geskuif, elke keer 'n bietjie nader na sy kant toe.

Kan dit dalk 'n reuse luislang of ander reptiel wees wat hier rondsluip? Hy skud sy kop in die donker. Hier is geen kos vir enige reptiel of dier nie en die rotse is buitendien te koud vir slange se gemak. Wat dit ookal is, die ding of dier is op die grond. Hy wat Luiperdman is, moet dus probeer om van die grond af te kom, breek of bars.

Hy voel versigtig met sy vingers oor die rotse by hom en al voelende beweeg hy in die rigting van die vreemde skuifgeluid. Hy voel selfs bo sy kop in hoop om 'n uitstekende rots beet te kry waaraan hy hom kan optrek al is dit net vir 'n paar oomblikke.

Hy gee versigtig 'n tree vorentoe al voelende met sy hande. Skielik gewaar hy lig daar voor by die gat waar hy ingekruip het.

Stofomslag: Chris du Plooy

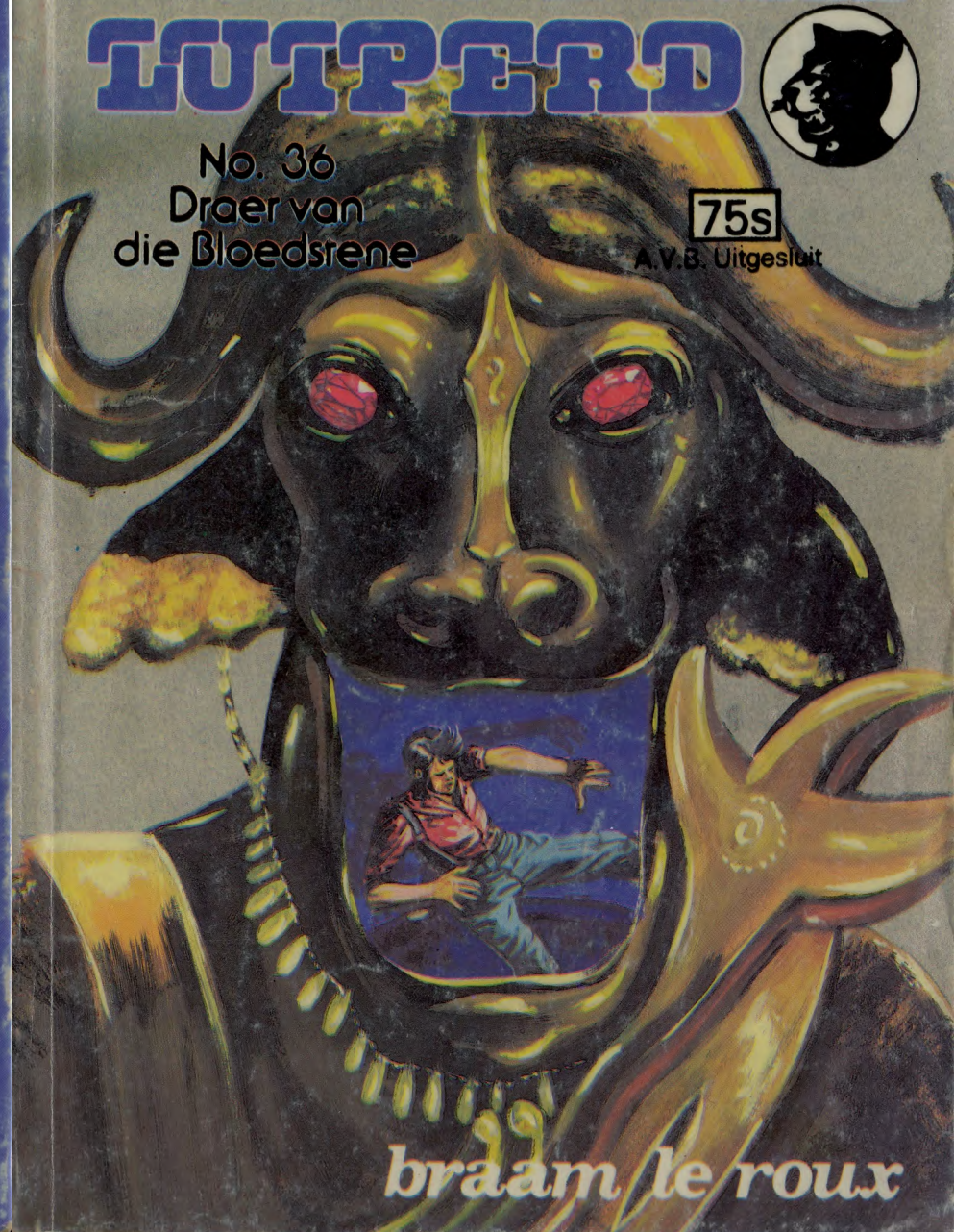
DIE SWART LUIPERD

No. 36
Draer van
die Bloedsrene

75s

A.V.B. Uitgesluit

braam le roux

Hoofstuk	Bladsy
1. Ali die Vlughteling	3
2. By die Groen Moeras	19
3. Slagoffers van die Buffels	32
4. Boodskappers van Onheil	45
5. Krete!	58
6. Blinde Vyand	70
7. Sy Laaste Set	86

ALI, DIE VLUGTELING

“Kyk daar!” Die skril, beangste stem van Anne Eddington sny deur die dansende hittewalms, slaan teen die groen muur van die oerwoud hier oorkant haar vas en word hoeg klinkende deur die kranse weerskante van die riviertjie, in die boel waarvan die safari kamp opgeslaan het, tot haar teruggeslinger.

Haar kreet ruk die sluimerende kamp in die koelte van die reusekamferboom tot oombliklike aksie. John Smith-Welles wat op sy maag onder die bak van die vragmotor gelê en whiskey drink het, laat die glas van skone skrik uit sy hande val terwyl hy na sy geweer hier langs hom gryp en onder die voertuig uit kruip-rol om by sy nooi te kom wat wasbleek in die gesig met ’n bewende hand nog steeds na die rivier se kant toe wys.

Met die opvliegslag het sy die kampstoeltjie waarop sy gesit en koffie drink het, omgeskop, terwyl die beker koffie binne in die nog smeulende kole van die kampvuur beland het.

Leslie, John se broer, wat besig was om safari-leier Gysbert Strydom uit te vra oor toestand in Kenia, het ewe vervaard orent gesprong en sonder om vrae te stel, na die vragmotor gehol om sy geweer by te kom wat teen die agterwiel gestaan het.

Gysbert Strydom het skynbaar sonder om te roer uit sy leunende posisie teen die boomstam op sy voete beland sy geweer stewig in sy hande, gereed vir oombliklike optrede indien nodig.

Agter hulle by hul eie vuur het die safari-bantoes met wit uitpeuloë maar spraakloos saamgebondel, almal se blikke op die wit jagters en veral op Anne gevestig wat, asof met versteende reguit arm, roerloos bly staan het, haar oë asof gehipnotiseerd gevestig op die sluimerende oerwoud, haar hele slanke liggaam strak en gespanne.

“Wat is dit, my skat?” John Smith-Welles kom langs haar staan, maar hy loer vinnig in die rigting van die gespierde grootwildjagter om te sien wat die man doen.

“Daar is ’n mens tussen die bosse,” sê Anne, haar stem nou veel sagter maar bra onvas. “Ek het net ’n gesig en twee oë gesien, en toe verdwyn dit weer, maar ek is seker

“Kom, kom,” paai John manhaftig, “dis sommer die hitte wat jou gesigte laat sien, Anne. Kom steek ’n dop en dan”

“John, kan jy aan niks anders as jou whiskey dink nie?” bars

Leslie vererg tussenin. "Hoekom kon dit nie 'n mens gewees het wat sy gesien het nie?"

"Snert," kom dit bot van sy jonger broer. "As daar 'n mens of mense is, sou Strydom met sy valkoë hulle lankal gewaar het, nie waar nie, Strydom?" vra hy agterna.

"Nie noodwendig nie," kom dit kalm van die Boer. "As 'n man in die oerwoud is en jy wil jou nie laat sien nie, nou ja, dan laat jy jou net nie sien nie, dis al." Hy draai hom half om na die inboorlinge en skreeu: "Malala!"

"Ja, my baas," antwoord 'n gespierde naturel in vlot Afrikaans, en met sy tamaai assegaai in sy hand, kom hy nader na Gysbert toe.

"Hou jou oë oop en sê vir jou draers om dieselfde te doen. Die nonna sê sy het 'n mens gesien. Dit mag vriend of vyand wees, waarskynlik vyand."

"Ja, Baas." Malala haas hom terug om die bevel aan sy draers oor te dra.

"Strydom, ek het jou al voorheen gesê ek verkies dat jy, as jy in my geselskap is, Engels praat, 'n beskaafde taal wat enige mens kan verstaan. Wat het jy vir Malala gesê?" John se stem is bars en swaar en pas glad nie by die klein, maer postuurtjie van die spreker nie.

"Skaam jou, John," betig Anne haar verloofde met 'n tuitmondjie, sonder om egter haar oë van die bosse af te neem. "Strydom het op hierdie safari jou sowel as ons lewens verskeie keer gered toe ons deur buffels en daardie een keer deur vier leeus stormgeloop is, en nou praat jy so onbeskof met hom."

"A, ja, maar die safari is mos nou afgeloop en John reken natuurlik" maar Gysbert wat die voortekens van 'n rusie tussen die twee broers nou al te goed ken, spring vinnig tussenin met:

"Ek het vir Malala gesê om die volk te gelas om hul oë oop te hou; net vir die geval van moeilikheid John. Wat my taal betref," en 'n ligte fronsie verskyn op die andersins so lankmoedige Gysbert se voorkop, "dis my taal en ek is vir hom net so lief as jy vir jou. Buitendien praat ek en Malala al die jare nog Afrikaans met mekaar op ons safari's en jy sal maar daarmee verlief moet neem. Jy is in elk geval een van die dae uit die oerwoud en dan is julle van my ontslae."

"Ons sal jou baie mis, Strydom," sê Anne. "Ek daar's hy weer!" en weer gil sy behoorlik.

John maak sy mond oop om iets te sê maar die volgende oomblik bars 'n lang skraal figuur hier tussen die kreupelhout deur en met 'n beangste: "Help my! Hulle gaan my vermoor!" peil hy met knak-kende knieë en beswete gesig reg op die groepie af wat met oorgehaalde gewere gereed staan vir wat mag kom.

Gysbert merk dat die hygende figuur 'n Indiër is en dat die paar flentertjies klere wat hy nog aanhet, in repies aan sy liggaam hang. Hy merk ook dat die Indiër sy regterhand styf tot 'n vuis gebal hou. Hy peil reg op die vragmotor af en valrol onder die voertuig in waar hy van agter die swaar dubbel agterwiele uitloer soos 'n verskrikte haas wat enige oomblik die honde verwag.

"So 'n lafaard!" kom dit van John wat sy asem lank en diep uitlaat toe hy merk dat daar nie meer mense uit die bosse verskyn nie.

Niemand verwerdig hom 'n antwoord nie, maar almal stap na die skuilende Indiër toe wie se hele vuil bleek gelaat 'n toonbeeld van ontsettende angs is.

Soos altyd wanneer hy voor 'n onvoorsiene probleem te staan kom, wend John Smith-Welles hom na Strydom. "Vra vir hom vir wie hy so bang is. Ek meen te sê as daar vyande in die bosse is, moet ons hulle platskiet, simpel en klaar."

Gysbert gaan op sy hurkê sit, kyk na die Indiër en sê vir John: "Ek vrees hy is te uitgeput om ons veel inligting te kan gee. Ek sal Malala aansê om hom eers kos en water te gee, en as hy 'n bietjie gerus het, kan ons gesels."

Hy wend hom na die Indiër en in Kiswahili, 'n taal wat feitlik al die stamme van die oerwoud verstaan: - sê hy: "Kom uit onder die vragmotor. My volk sal jou water en kos gee en dan kan ons praat. Jy is nou veilig."

"Dis goed." Die twee woorde kom skaars hoorbaar uit. Die vlugteling kruip uit sy skuilplek te voorskyn. Toe hy vlak voor Gysbert staan, kyk hy vinnig bosse se kant toe, loer haastig onderlangs na die ander drie blankes en toe, asof hy skielik tot 'n besluit gekom het, steek hy sy gebalde vuis na Gysbert uit en sê vinnig gejaag: "Ek vertrou jou. Vat dit en hou dit vir my. Asseblief, Witman."

"Goed," sê Gysbert skoon deur die wind, en steek sy hand uit. Die volgende oomblik reik die Indiër hom 'n tamaai robyn wat soos 'n groot ronde bloedvlek in sy hand lê.

Rats steek Gysbert dit in sy kakiehemp se sak, vir die oomblik te verdwaas om iets te sê, behalwe om na Malala te wys wat intussen nader gestaan het vir sy bevele van sy baas.

“Gee hom kos en water,” kry Strydom dit na ’n oomblik uit. “Dan bring jy hom terug na my toe.”

“Wat het jy in jou sak gestee, Strydom?” John se uiloë is stip op Strydom gerig. Anne en Leslie wat nie die gebaar van die Indiër gesien het nie, staan nou ook nuuskierig nader.

“Alles op sy tyd,” sê Gysbert ferm. Hy het tydens hierdie safari geleer dat John, hoewel skatryk, inhalig soos min is. As hy wat Gysbert is, dat kan verhelp, wil hy hierdie robyn onder die verwende jong Brit se oë uithou. Hy het al genoeg in sy swerwerslewe in die oerwoed en elders gesien hoe dat die aanblik van juwele andersins redelike mense in egte duiwels omskep met ’n geslepenheid en ’n bloeddorstigheid wat die diere van die oerwoud ver oortref.

“Om die waarheid te sê,” gaan Gysbert na ’n oomblik se blitsvinnige denke voort, “ek weet self nie wat dit is nie. Djs in ’n vuil doek toegedraai,” improviseer hy glad. “Ek sal dit later aan die Indiër teruggee en as hy wil kan hy ons inlig, wat hy seker gewillig sal wees om te doen.” Maar Gysbert neem hom ter stond voor om die Indiër vroegtydig te waarsku om nie die robyn te vertoon nie. Hy sal desnoods maar ’n storie moet uitdink om John-hulle tevrede te stel.

“Strydom, jy lieg!” John se stem is onheilspellend sag en hy kyk Gysbert vierkant in die oë. “Ontken dit!” daag hy die grootwild-jagter uit.

“As jy dan weet wat dit is, waarom vra jy?” probeer Gysbert hom verdedig.

“Kyk, jy is in my diens solank as wat die safari duur. Ek betaal jou en ek betaal jou goed. Dus het ek die reg om te weet wat aangaan. Die ding het ’n rooi skynsel gehad en was beslis geen doek nie. Wat is dit?”

“Kom, Strydom,” las Leslie by, “wys hom tog maar wat dit is, en kry klaar. John is in ’n twisgierige bui. Ek ken hom. Hy sal jou nooit met rus laat voordat hy nie weet wat dit is nie.”

“Leslie is reg,” por Anne eenkant aan, en ek dink regtig jy behoort ons te wys wat dit is, want ek is seker dis die oorsaak van die Indiër se doodsvrees, Strydom.”

Jy slaan die spyker op die kop ou niggie, dink Gysbert, maar hardop sê hy: “Kyk, die Indiër het my in sy vertrouwe geneem. Ek sal die voorwerp aanstons aan hom oorhandig en dan kan hy maak soos hy goeddink. Dis finaal,” en hy draai sy rug op hulle en slenter in die rigting van die draers wat in ’n kring om die Indiër sit wat gulsig eet aan die oorskietkos van die middag, wat Malala aan hom gegee het.

“Grootbaas,” sê Malala toe hy Gysbert gewaar, “die Koelie praat snaakse goed,” en hy skud sy massiewe kop heen en weer.

“So? Jy lyk mismoesdig, Malala. Wat skeel?”

“Dis die storie wat hy vertel, my baas. Die ander,” en hy knik na sy draers, “lyk ook nie te gerus nie, my Grootbaas.”

“Wat is jou naam?” Gysbert kom langs die sittende Indiër staan.

“Ali is my naam en ek loof Allah dat ek nog leef,” voeg hy vroom by.

“Nou kyk, Ali,” en Gysbert slaan sy imponerendste houding aan, “hou jou stories vir later. Luister intussen na my. Daardie ding wat jy vir my gegee het, gaan moeilikheid maak in die kamp. Die ander blankes weet nog nie wat dit is nie, maar as hulle weet, gaan hulle jou lewe verpes om dit in die hande te kry en”

“Wat konkel jy alweer met die Indiër?” John wat ongemerk nader gekom het, verskyn hier langs Gysbert. Aan die wyse waarop hy effens heen en weer op sy bene wieg, kan Gysbert merk dat hy intussen alweer ’n paar afsprakes met die whiskey nagekom het. Sy gesig is ook effens rooier en sy hele houding weerbarstig.

“Kyk, John,” begin Gysbert, maar John wat feitlik teenaan die jagter kom staan het, steier effens teen hom aan om die volgende oomblik sy hemsak met een ruk half af te skeur.

“ek wil sien,” maar sowel die taai klap wat Gysbert hom geen as die aanskoue van die bloedrooi, fonkelende robyn ontnem John sy spraakvermoë totaal terwyl hy met ’n dowwe plof op die rooibruin aarde neerslaan.

Ali peil soos ’n valk op sy robyn af en raap dit voor die grypende kloue van John wêg.

“Jou hond,” sis John en hy sukkel om sy rewolwersak oop te kry om sy vuurwapen by te kom.

Gysbert vang John se arm in ’n ystergreep vas.

“Ali, gaan na my tent, daar links van die vragmotor. John, moenie verspot wees nie,” spreek hy die ander aan terwyl Ali hom

haastig uit die voete maak tent toe.

Maar John se opstuwende humeur het soos mis voor die son in Gysbert se ystergreep verdwyn. Hy kan ook nou aan niks meer as net aan daardie onsaglike robyn dink nie.

“Waar waar kry die Indiër dit?” hyg hy behoorlik. “wat sê hy, Strydom? Wat vertel hy alles? Daardie robyn wil ek koop, Strydom, kom wat wil. Los my arm, man,” sê hy agterna, “ek wou hom nie regtig skiet nie. Kom, ek wil met hom gaan gesels,” en hy stap haastig weg, met Gysbert op sy hakke.

“Wag,” gebied Gysbert toe hy John inhaal. “Ek wil hom eers klere gee om aan te trek. Hy is feitlik nakend. Sê solank jou broer en jou nooi aan om gereed te wees om Ali se storie te kom verneem. Malala,” roep hy oor sy skouer, “hou die bosse dop solank ons in die tent by Ali is!”

Hy stryk by John verby wat van skone opgewondenheid hakkelt terwyl hy Anne en Leslie van die reusagtige robyn begin vertel.

“Ali,” sê Gysbert toe hy die tentflap opsy druk en buk om in te stap, “ek wil net hê jy moet skoon klere aantrek en ...” Hy los egter sy sin toe hy merk dat Ali agter teen die tent op die naat van sy rug lê met ’n gapende wond aan sy keel waaruit die bloed nog loop. In die tentseil net bokant Ali is ’n yslike langwerpige skeur.

Selfs ’n kind sou met ’n oogopslag kan sien dat Ali morsdood is. Ook ’n kind sou kan sien dat Ali se regterhand wat die robyn so krampagtig vasgeklou het, van die res van die liggaam makeer.

Gysbert wip na buite en hol om die tent.

Sy geoefende blik sien dadelik die kaalvoetspore in die los grond. Hy kyk in die rigting waaruit die voetspore kom en ook weer teruggaan, en frons. Die naaste bosse is ’n goeie vyftig tree van sy tent af. Hoe het die aanvallers - hy kan aan die spore sien dat daar twee was - ongemerk die tent gehaal?

Hy stap met die spore terug. Hulle loop skuins tot agter die vragmotor en daar loop hulle skynbaar dood. Gysbert frons. Die aarde kon hulle tog nie ingesluk het nie, en al sou die blankes die twee moordenaars nie gesien het nie, is dit ondenkbaar dat die skerp oë van Malala en sy draers hulle nie sou gewaar het nie.

Hy gaan op sy hurke sit en dis toe dat hy die dowwe sleepmerke gewaar hier op die grond waar sy swartes die ergste gras uitgespit het op las van John wat begaan was oor die moontlikheid dat slange sy geliefde Anne kom bykom.

Gysbert kom met ’n sug orent. Dis nou vir hom duidelik dat die moordenaars plat op hul mae uit die bosse gekruip het onder dekking van die vragmotor. Om van hier die tent te haal, was maklik, want Malala en sy draers se aandag was meestal toegespits op die kol bosse waar Ali sy verskyning gemaak het. Hulle kon buitendien nie sien wat agter die tent gaande was nie.

“Haai, Strydom, waar’s jy?” roep John duskant die tent uit.

“Bly staan!” Gysbert se stem is so skerp dat John, Leslie en Anne in hul spore vassteek. Hulle kyk verbaas op toe hulle hom hier om die vragmotor sien kom.

“Wat makeer?” Anne merk eerste dat Gysbert daar bra bedruk en bekommerd uitsien.

“Ek het slegte nuus vir julle,” sê hy. “Kyk hier,” en hy lei hulle om die tent en wys hulle die tamaai skeur in die seil.

“Hemel, wie se werk is dit?” John se oë rek.

“Dis die werk van Ali se moordenaars,” sê Gysbert op afgemete toon.

“Sy wat?” Leslie kyk die jagter aan asof hy ’n gees is, terwyl Anne haar hand voor haar mond druk.

“I uister, Ali lê daar binne in die tent met ’n af nek, en sy regterhand makeer met robyn en al. Dit skyn my die oorspronklike eienaars het hul robyn kom opeis, John. Wel ...”

“Wat? Die robyn weg? Daardie robyn gesteel?” John storm soos ’n besetene die tent in, maar toe hy die toneel binne aanskou, gee sy maag ’n draai en sonder enige seremonie storm hy by die tent uit en verdwyn agter die vragmotor.

“Ek sal Malala aansê om Ali te laat begrawe. Daarna kan hy ons vertel wat Ali hulle vertel het en dan, vriende,” en Gysbert kyk Leslie en Anne om die beurt skerp aan, “stel ek voor dat ons oppak en hierdie buurt verlaat. Ek glo nie die onbekende moordenaars sal ons lastig val nou dat hulle die robyn weer terug het nie, maar ek glo aan veiligheid eerste.”

“Strydom,” roep John tussen roggelende bulke uit, “ek gaan nie hier weg sonder daardie robyn nie. Dis klaar en finaal!”

“John, moenie mal wees nie!” roep Anne uit. “Die moordenaars is lankal die oerwoud in met die robyn. Waar, dink jy, gaan ons hulle ooit in die onmeetlike woude raakloop? Nee”

“Anne,” en tot Gysbert se verbasing skitter die andersins so kalme Leslie se oë onheilspellend, “as Ali die robyn uit die woude

kon gaan haal, waarom nie ons nie? Ek stem hierdie keer saam met John. Daardie robyn wat derduisende ponde werd moet wees moet ons kry, bars of breek!”

“Julle weet nie waarvan julle praat nie,” sê Gysbert, maar hy voel hol op sy maag by die aanskoue van hierdie voortekens van hebsug. “Ek ken die inboorlinge en ek ...”

“Twak, Strydom, ons gaan spoorsny agter daardie robyn aan. Jy is mos die baasspoorsnyer in Kenia. Wel, kom, nou kan jy toon waartoe jy in staat is. Ek sal jou buitendien, as ons die robyn kry, genoeg geld gee om vir die res van jou lewe lekker te leef. Op my erewoord. Ek, John Peter Archibald Smith-Welles, is nie ’n man wat ooit sy woord breek nie,” voeg hy met klem daaraan toe.

“Ek leef lekker genoeg,” sê Gysbert vasbeslote. “John, jy het my gehuur om grootwild te skiet, nie om agter juwele aan spoor te sny nie. Buitendien, daardie robyn mag uit Uganda kom - ons is maar ’n klompie myle van die grens af - en daar mag ons in elk geval nie gaan jag of wat ook al nie. Ons het geen permitte ...”

“Geen mens, geen duiwel, geen niks gaan my keer nie, allermins ’n denkbeeldige skeidslyn tussen Kenia en Uganda, ’n skeidslyn wat in hierdie ewige wildernis nog maar blote vorm is. Jy is in die minderheid en”

“Luister,” keer Gysbert, “laat Malala en sy volk eers Ali begrawe. Dan kan Malala ons vertel wat hy van die robyn weet, en ek is seker as hy sy storie vertel het, sal julle lus om na daardie robyn te gaan soek, bra flou wees,” en hy skreeu terstond op Malala om die draers te bring en Ali behoorlik te begrawe.

Toe Malala hoor wat met Ali gebeur het, word sy donker vel ’n vaal-wit kleur. “Baas,” en die andersins swaar basstem kom wurgwurg na buite, “Baas, ons moet trek! As ons hier bly, gaan die draers oornag verdwyn, my Grootbaas!”

Gysbert gee John ’n veelseggende kyk, maar die Engelsman antwoord slegs met ’n lelike gryns, draai sy rug op die jagter en stap na die vragmotor sonder om of na Leslie of Anne te kyk.

“Anne,” sê Gysbert in ’n finale poging om John van sy dwaas voorneme te laat afsien, “jy moet hom oorreed om die robyn te vergeet en hom oorhaal om gereed te maak om te vertrek, vanmiddag nog.”

“Strydom, jy verbaas my,” laat Leslie hoor. “Van wanneer af steur jy jou aan bantoestories? Jy ken die inboorlinge kwansuis so

goed en het al dikwels vir ons beduie dat hulle verskriklik kan oordryf, en nou”

“Hierdie is ’n voël van ’n gans ander kleur, Leslie. In elk geval, ons wag totdat ons Malala se verhaal gehoor het. Intussen gaan ek die skeur in my tent regmaak,” en hy stap kop onderstebo en diep denkend terug tentwaarts terwyl Malala op die draers skreeu om Gysbert se opdrag uit te voer.

“Nou toe Malala,” gebied Gysbert, “vertel nou breedvoerig vir my wat Ali jou vertel het voor sy dood. Ek sal tolk vir die ander base en die nooi.”

John, Leslie en Anne sit elkeen op ’n kampstoeltjie onder die kamferboom terwyl Gysbert op sy hurke sit met Malala voor hom, hyna in die middel van die klein halfmaantjie. ’n Entjie agter Malala staan die groepie draers saamgedrom, ore gespits om elke vertolkte woord van Gysbert op te vang.

“My Grootbaas,” en Malala maak sy growwe stem instinkatief so sag moontlik, asof hy bang is dat vreemde ore in die woude rondom hulle ook luister, “daardie rooi klip wat Ali gebring het, is die bloedsteen van die God van die Buffelmanne. Hulle ...”

“Wat is die buffelmanne se regte naam en hoekom heet hulle so?” wil Gysbert weet.

“Die buffelmanne is die oorblyfsels van ’n eens magtige stam, die Tesi, wat deur die magtiger Bagandas feitlik uitgemoor is baie jare gelede. Hulle, die buffels, woon in die bosse van Uganda, doer,” en hy swaai met sy arm na die Weste.

“Alles interessant, bars John ongeduldig tussenin, “maar sê hy moet meer vertel van die robyn, Strydom.”

“Gaan Voort, Malala,” sê Gysbert wat maak asof hy John se stem glad nie gehoor het nie.

“Die buffelsmanne, my Grootbaas, is, dis nou soos Ali vertel het, net ’n paar honderd sterk, maar hulle is die grootste boskeners in Afrika. Die buffel is hul god, my Grootbaas, omdat hulle sy krag, moed en onverskrokkenheid aanbid, maar hulle moes eintlik die slang as god gekies het, want hulle is net so slu, so verraderlik en